

Institucija
Mašinski fakultet
Univerziteta u Nišu

Rukopis
Sirovo, borovo: sociološka geneza
preševskog Cakanovca

Autori
Dragoljub B. Đorđević, Vladan Petrović i
Slavoljub Uzunović

Recenzent
Dr Đokica Jovanović, vanredni profesor
Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu

RECENZ IJA

Najpre, rukopis *Sirovo, borovo: sociološka geneza preševskog Cakanovca* je završen na projektu *Održivost identiteta Srba i nacionalnih manjina u pograničnim opštinama istočne i jugoistočne Srbije* (179013), koji se sprovodi na Univerzitetu u Nišu – Mašinski fakultet i čiji je rukovodilac njegov profesor Dragoljub B. Đorđević.

Zatim, on se sastoji od sledećih poglavlja: «Preševski Cakanovac» (D. B. Đorđević), «Ljudi govore: Draža Cakanovački» (D. B. Đorđević), «Sirovo, borovo: cakanovački sirovari» (D. B. Đorđević), «Usamljeni ljudi: cakanovački slučaj» (S. Uzunović, V. Petrović), «Lazarice i Đurđevdan» (V. Petrović, S. Uzunović) i «Kultura smrti: cakanovačko groblje» (V. Petrović, S. Uzunović). Naravno da su tu «Predgovor» i «Pogovor», «Popis imena», «Beleška o autorima» i «Rezime na engleskom».

Potom, iskustvenim sociološko-etnološkim metodama i tehnikama pisci nam u detalju i sjajnim draguljima pružaju sliku jednog sela koje je

- na granici, šire – u pograničju;
- u dodiru s Makedonijom i Kosovom i Metohijom;
- u prostoru etnički i verski mešovitom;
- gde se čuvaju verski i narodni običaji;
- većma siromašno i u siromašnoj opštini sa granice;

MAŠINSKI FAKULTET U NIŠU

Datum: 23. 05. 2012	
Str. 1-5	612-356-1/12

- na ivici opstanka;
- sa subjektivnim osećanjem meštana o napuštenosti od strane države;
- slabe samoorganizovanosti i aktivizma stanovnika;
- čije seljane ne napušta nada; i
- koje, pored svega, štiti granicu i identitet Srba.

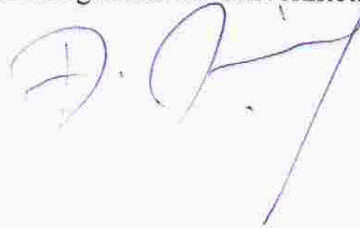
To je dalo za pravo piscima da zaključe – da li preoštro? – da su pogranična sela *rak-rana srpske države*.

Monografija donosi obilje podataka, skrupuloznu analizu i zasnovane zaključke, jeste inovativna u pristupu i izvođenju, društveno je opravdana, pa se zasnovane može uvrstiti u kategoriju «od nacionalnog značaja».

Na kraju, ona zaslužuje moju visoku pozitivnu ocenu. Nastavno-naučno veće Mašinskog fakulteta trebalo bi da usvoji rukopis *Sirovo, borovo: sociološka geneza preševskog Cakanovca* i izda ga u vidu monografije od nacionalnog značaja, a Ministarstvo prosvete i nauka da podrži štampanje.

U Beogradu, 21. maj 2012.

dr Đokica Jovanović, vanredni profesor
Filozofskog fakulteta Univerziteta u Beogradu

Институција
Машински факултет
Универзитета у Нишу

Рукопис
Сирово, борово: социолошка генеза
прешевског Цакановца

Аутори
Драгољуб Б. Ђорђевић, Владан Петровић и
Славољуб Узуновић

Рецензент
Др Љубиша Митровић, редовни професор,
професор емеритус Универзитета у Нишу

РЕЦЕНЗИЈА

Задовољство ми је да напишем критички извештај о рукопису *Сирово, борово: социолошка генеза прешевског Цакановца*, спремљеног у оквиру рада на пројекту 179013, који се изводи на Универзитету у Нишу – Машински факултет, а финансира га Министарство просвете и науке.

Публикација има 143 уобичајене компјутерске странице, написане ћириличним писмом (Times New Roman) и изведене величином слова 12. Од тога је двадесетак страна заузело 50 фотографија у боји. Рукопис је прелиминарно преломљен и тражи финално обликовање пре уласка у штампу

Осим кратког предговора «Цакановац у социолошкој перспективи», који потписује Драгољуб Б. Ђорђевић, и поговора «Живети на граници», датог из пера Ђуре Стевановића, нашег знаног социолога села, монографија се састоји из следећих поглавља: «Прешевски Цакановац» (Д. Б. Ђорђевић), «Људи говоре: Дража Цакановачки» (Д. Б. Ђорђевић), «Сирово, борово: цакановачки сировари» (Д. Б. Ђорђевић), «Усамљени људи: цакановачки случај» (С. Узуновић, В. Петровић), «Лазарице и Ђурђевдан» (В. Петровић, С. Узуновић) и «Култура смрти: цакановачко гробље» (В. Петровић, С. Узуновић). Поред тога, као што је ред, на крају иду «Попис имена», «Белешка о ауторима» и «Резиме на енглеском».

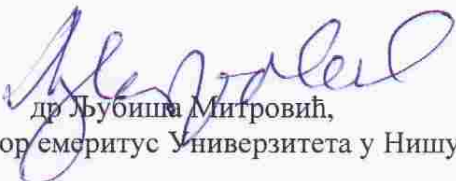
МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Примљено	23. 05. 2012		
Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
1	612-356-	3/12	

Само из приложених наслова поглавља, да не спомињемо ниску потпоглавља, очигледно је да се ради о *иновативној монографији националног значаја*, која методолошким приступом, прикупљеном грађом и нивоом обраде премашује добар број наших књига о селу, широј јавности познатих као «хронике села». Она, једним својим делом, јесте и «хроника», јер друкчије и није могуће, али је већма изванредна социолошко-етнолошка студија генезе садашње културе свакидашњег живота сељана Цакановца, који се налази на граници према Македонији, у општини Прешево, и окружен је селима са апсолутном већином албанског живља.

Треба држати на уму да је монографија и допринос тзв. српском становишту, јер су аутори емпиријским истраживањем успели да забележе и обраде традиционалну културу и савремени живот једног пограничног села које је на ивици опстанка. Све то ми даје за право да с потпуном академском одговорношћу предложим Наставно-научном већу Машинског факултета Универзитета у Нишу да прихвати и одобри издавање монографије националног значаја ***Сирово, борово: социолошка генеза прешевског Цакановца***, а Министарству просвете и науке да финансијски потпомогне штампање књиге.

У Нишу, 23. мај 2012.

др Љубиша Митровић,
професор емеритус Универзитета у Нишу

Институција
Машински факултет
Универзитета у Нишу

Рукопис
Сирово, борово: социолошка генеза
прешевског Цакановца

Аутори
Драгољуб Б. Ђорђевић, Владан Петровић и
Славољуб Узуновић

Рецензент
Др Андон Костадиновић, редовни професор (у пензији),
Шумарског факултета Универзитета у Београду

РЕЦЕНЗИЈА

Имам част да срочим рецензију о монографији **Сирово, борово: социолошка генеза прешевског Цакановца**, коју је група аутора на челу са проф. др Драгољубом Б. Ђорђевићем урадила заа потребе пројекта «Одрживост Срба и националних мањина у пограничним општинама источне и југоисточне Србије» (бр. 179013). Рукопис има 143 странице (Times New Roman, ћирилица, величина слова 12). Ту су и 50 слика у колору.

Књига има шест поглавља (и низ потпоглавља): «Прешевски Цакановац» (Д. Б. Ђорђевић), «Људи говоре: Дража Цакановачки» (Д. Б. Ђорђевић), «Сирово, борово: цакановачки сировари» (Д. Б. Ђорђевић), «Усамљени људи: цакановачки случај» (С. Узуновић, В. Петровић), «Лазарице и Ђурђевдан» (В. Петровић, С. Узуновић) и «Култура смрти: цакановачко гробље» (В. Петровић, С. Узуновић). Уз то је опремљена предговором, поговором, индексом имена, нотицом о ауторима и резимеом на енглеском језику.

Примењујући социолошко-етнолошки приступ и годину дана истражујући на терену, аутори су написали занимљиву монографију о типичном селу са српске границе. Мајушно село Цакановац – само 156

МШИНСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Примљено	23. 05. 2012		
Орг. јед.	Број	Помог.	Примљено
А	612-356	-	2/12

житеља – сместило се на 7 km од Прешева, општинског места, а 3 од Железничке станице Прешево, дела вароши најближег аутопуту, Коридору 10, који Срби и Ђорговци (православни Роми) насељавају, сматрају својим и који као да их непремостиво дели од осталих Прешевљана, апсолутно већинских Албанаца. Осиромашено насељце – старо, мало деце и омладине, превладавају пољопривредници и пензионери, једва шездесетак мештана запошљено на неквалитетним пословима, нема задругу нити откупну станицу, с водом из авлијских бунара и делимичном канализацијом, без икакве продавнице, кафане, кафића и објекта за трошење слободног времена, чак фали и фудбалски тим... – чини се да једва преживљава и опстаје исконском снагом сељака који знају одакле су, шта су и шта им је чинити у злехудо доба Срба и Србије. Становници не губе наду у будућност понајвише и због тога што се чврсто држе вековних, традиционалних српских обичаја, а у практиковању појединих се и издвајају од непосредне околине. Тако је с обичајем “Сировари”, необичним именом за предновогодишњи, тринаестојануарски празник.

Одавно у домаћој социологији села нисмо имали бољу студију о једном селу које заузима стратешки положај у албанском окружењу и које опстаје захваљујући чињеници да се мештани држе народних и верских обичаја.

Стога, веома позитивно оцењујући рукопис **Сирово, борово: социолошка генеза прешевског Цакановца**, који заслужује да се вреднује као монографија националног значаја, препоручујем Наставно-научном већу Машинског факултета у Нишу да га прихвати и изда. Такође предлажем Министарству просвете и науке да суфинансира издавање.

У Београду, 24. мај 2012.

др Андон Костадиновић, редовни професор (у пензији)
Шумарског факултета Универзитета у Београду